

Glas zaaveznikov

Leto II - Št. 201

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 3 lire

TRST, torek 12. februarja 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Petlico 13 - Telefon št. 93854 in 94443

OGLASI: Cena za milimeter visine (širina ena kolona): trgovski L. 10,50, mrtvaški L. 27 (osmrtnice L. 54, objave L. 13,50, finančni in pravni oglasi L. 18. V vsaki listi (tekstni oglaš) L. 18. Dayek ni vtič. Pridržimo vsaj 5. let. Oglaševanje izključno: S. P. I. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, via Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zaostale L. 4). Rokopisov ne vračamo.

UKRAJINA VZTRAJA NA KOMISIJI

Višinski: „Na Javi vlada vojno stanje“
Avstralija in USA nasprotujeta
Prvi nastop Stettiniusa

LONDON, 12. februarja. — Na sinočnjem nadaljevanju debate o položaju v Indoneziji je voditelj sovjetsko-ukrajinske delegacije Manuškis odločno zavrnil, da bi bil položaj v Indoneziji nizozemsko notranje vprašanje.

Manuškis je ponovil obtožbo, ki jo je izrekel že sovjetski odposlanec Andrej Višinski, to je, da vlada na Javi prav in resnično vojno stanje. Dejal je, da gre za sam obstoj Varnostnega sveta.

Manuškis je izrazil, da je presenečen, da imajo njegovo pismo predsedniku Varnostnega sveta v takšnih okoliščinah kot vmešavanje v nizozemsko notranje zadeve.

Dejal je, da so Angličani uporabljali japonske čete za boj proti Indonezijem, prihajalim v sovo vojsko, ki jih je mednarodno pravo ter moralna načela, ki ga podpirajo. To nasprotuje vojnim namenom, ki so jih izrazile velike sile. Medtem, da je nevar primer za bodočnost, če se sprijememo sovražne čete v najemniško vojsko in jo uporabljamo proti ljudstvu, ki se je upiralo napadu.

Nizozemska vlada predlaga, naj se Varnostni svet ne vmešava v to zadevo in naj prepusti njegovo rešitev nizozemski vladi. Toda vojna je vojna in če Varnostni svet tukaj ne posreduje, potem bi naš vedel, v katerem primeru se mu bo zdelo primerno posredovati v bodočnosti.

Pravica Ukrajine
„Absolutno ne morem sprejeti mnenja g. Bevin o tem vprašanju. Čeprav je bil Manuškis razburjen, je govoril mirno in dodal: Mislim, da imajo v primeru vojaškega posredovanja, kar se zdi zdaj, v Indoneziji, druge države pravico do pravice, da sprijeto vprašanje v Varnostnem svetu. Če ta pravica ni priznana, ne moremo govoriti o enakosti, ki jo predvideva Listina Združenih narodov.“

Ukrajina se bo podvrgla sklepu Sveta, toda amelo in z največjo odzornostjo moram reči, da se spominjam izkušnje, ki sem si jih pridobil z vojsko narodov, ko so prišli do prednjega vprašanja; posebno spominjam vmešavanja v španski vojni. Zveza narodov je sklenila, da ta zadeva ne spada v njeno pristojnost in da gre za lokalno vprašanje, ki jo ograža mednarodna miru in varnosti.

Pripomniti po moram, da je dejstvo leti pomezne svet padel v njegove roke. Čeprav je moralno in pravno, da se plačati to napako zveze narodov. Manuškis je nato zahteval, naj svet odobri naslednji predlog:

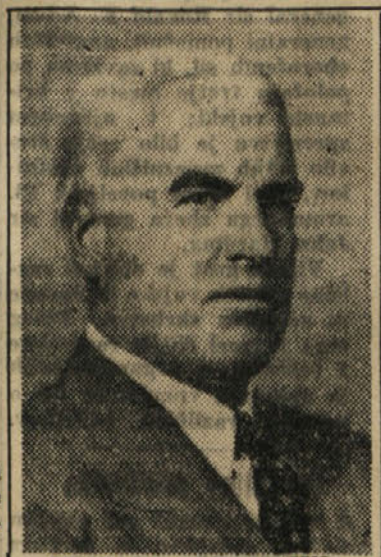
„Če je Svet sklenil izjaviti Ukrajino o položaju v Indoneziji, o položaju, ki ograža mednarodni mir in varnost in v katerem upravičeno nastopajo britanske čete za vojaške namene, sovrane japonske čete pa uporabljajo v isti namen, ki je silil izjaviti zunanje ministrstvo Velike Britanije Bevinu ter nizozemskemu zunanjemu ministru Van Kieffensu in ko je menjal pogled o tem vprašanju, je Varnostni svet sklenil ustanoviti komisijo, sestavljeno iz zastopnikov Združenih držav, Združenega kraljevstva, Sovjetske zveze, Kitajske in Nizozemske z namenom, izvesti preiskavo na licu mesta, vzpostaviti mir v Indoneziji ter poročati Varnostnemu svetu o uspehih svojega dela.“

Predsednik Varnostnega sveta Norman Makin je takoj vprašal, ali ima Ukrajina, ki ni članica Varnostnega sveta, pravico postaviti predlog v tem svetu.

Makin in Riaz
Makin je izjavil, da ima po pravici o postopku Ukrajina pravico, da prostovoljno in se udeležuje razprav v Svetu, vendar brez glasovalne pravice. Ta določila ne vključujejo in ne izključujejo pravice stališča predlogov. Makin se je skliceval na čl. 31 pravil, po katerih se more vsaka članica Združenih narodov, ki ni članica Varnostnega sveta, udeleževati brez glasovalne pravice razprav o katerem koli vprašanju, predloženem Varnostnemu svetu, vendar, kadar misli, da so koristi te članice na poseben način prizadete.

Britovski delegat Riaz je povedal, da v tem primeru ne gre za vprašanje vrst okoliščin, ampak za to, da se v tem primeru uporabi čl. 31 ali ne. Predsednik je izjavil, da je s stališča postopka sprejem ukrajinskega predloga zakonit.

Delegati Kitajske, Egipta, Poljske in Francije so drug za drugim izjavili, da je imel Manuškis pravico predložiti predlog in da je

EDWARD STETTINIUS

upa na uspeh pogajanj v Indoneziji

ski. „To je zelo važna točka — je dodal — in bomo odgovorili, ko bomo videli, kakšen razprav, ki jih je imel na svojih prvih sejah.“

Stettinius je odgovoril, da pojmuje predlog formalnega predloga predlog, ki ga je mogoče predložiti v glasovanje.

Višinski se je nato obrnil k predsedniku sveta in vprašal: „Ali mora biti predlog, o katerem naj bi razpravljali, da naj Varnostni svet, ko je dovolil ukrajinski delegaciji postaviti predlog, preide na naslednje vprašanje dnevnega reda, ne da bi sprejel sklep in ne da bi dovolil ukrajinski delegaciji predložiti svoj predlog?“

Makin je odgovoril, da v kolikor je njemu znano, nobeno določilo popolnoma ne ureja tega vprašanja in da je potrebna interpretacija Sveta. Nizozemski zunanji minister Van Kieffens je uradno formuliral predlog, da ima ukrajinski delegat možnost, da po pravici vloži svoj predlog.

Svet je zaključil spor z odobritvijo tega predloga.

Stettinius je umaknil svoj prejšnji ugovor in pojasnil, da je tako ravnal brez predprijave za bodočo ameriško stališče. Šele nato — dve uri po odprtosti se je Varnostni svet začel s pravo razpravo.

Makin, ki je govoril kot avstralski delegat, je prišel k izjavi, da je položaj v Indoneziji zadeva notranjega zavezanja in da ne opravičuje intervencije sveta.

Ako prizadete stranke zahtevajo preiskavo, avstralska vlada nima ničesar proti temu, v tem primeru bi morala zahtevati zastopstvo v komisiji, ker je indonezijsko področje življenjske važnosti za Avstralijo.

Makin je pristavil: „Če me kdo vpraša, ali naj bi glasovali o vprašanju, če delovanje angleških čet ograža red in varnost, čujim odgovornost, da odgovorim z: ne.“

Ameriško stališče

Nato je Stettinius obrazložil ameriško stališče.

Ameriški delegat, katerega izjave o Indoneziji so postali s velikim zanimanjem, je dejal, da je preiskava zelo važno vprašanje in koristno ereditiv, ki ga je poverila Listina Varnostnemu svetu. S tem sredstvom Varnostni svet lahko dobi, ali ima opravka z dejanskim sporom, ki ograža red in varnost.

„Združene države, je pristavil, gotovo ne želijo, da bi podvezle akcije, ki omejuje uporabo ali zmanjšanje vrednosti te važne ustave Varnostnega sveta.“

Ravno zato, ker je pravica preiskave tako važna, je ameriška vlada mnenja, da se ne bi smeli tako lahko lotiti preiskave. Dodati želim, da bi bilo v tem pogledu primerno izjaviti, da imajo Združene države za občo pravilo, da bi moral biti kateri koli preiskovalni odbor sestavljen iz nepristranskih članov, ki naj bi jih izbrali po njih pristojnosti, in ki bi morali zastopati Varnostni svet.

Vprašanje, ki ga moramo rešiti, ima dva vidika: prvi se nanaša na delovanje angleških čet v Indoneziji. Nihče ni dvomil o tem, da je pristojnost angleških čet upravljanje ter ni zahteval, da se umaknejo. Nihče ne obžaluje, da bi bilo združeno združeno, da so angleške čete pri izvrševanju svoje naloge naltete na težavo, ki so se pokazale v oboroženih spopadih. Vojna je zapustila več znanstvenih poglavljev. Za njo je koristno, da izmenjamo poročila in da poročamo drugim o našim stališču. Skladno končati naše naloge ter pospešiti naš trud, da se čimprej povrnemo mirne razmere.

V veliki tihini je Stettinius pristavil: „Ne mislim, da je treba v tem primeru papirjati preiskavo.“ Drugi del vprašanja, o katerem razpravlja Varnostni svet, se nanaša na bodočo odnose med nizozemsko vlado in Indonezijo. Jaeno je, je dejal Stettinius, da je

PRED VAŽNIM GOVOROM WINSTONA CHURCHILLA

Washington, 12. februarja
Ena izmed glavnih snovi razgovora, ki sta ga imela v nedeljo predsednik Truman in Churchill, je bil govor, ki ga bo imel Churchill 5. marca v Westminsterskem kolegiju v Fultonu (Missouri).

Dobro poučeni krogi pravijo, da bo ta govor eden izmed najvažnejših, kar jih je imel Churchill po odhodu iz vlade. Nanašal se bo predvsem na odnose med tremi velikanmi po končani vojni.

Predsednik Truman je izkoristil priliko, da mu je Churchill tolažil razgovore treh velikov med vojno. Pravilo, da je Truman pripomnil, da je po smrti Roosevelta in njegovega zaupnega tajuha Harry Hopkinsa Churchill eden izmed redkih, ki so ostali in ki so jim znani tajni razgovori in morda celo tajni sporazumi, o katerih je Truman mnenja, da so življenjske važnosti za srečno nadaljevanje ameriške zunanje politike.

Churchill se je danes vrnil na Florido; včeraj je zahteval z generalom Eisenhowerjem, načelnikom glavnega stanja ameriške vojske in z njegovo soprogo.

Uničevalci sveta

Dve nepojmljivi izjavi Hitlerja

Nürnberg, 11. februarja
Niti meseč dni po vdoru v Sovjetsko zvezo je Hitler podal sledenjo izjavo: Če lahko pošljim četne navedbe naroda v vojni pekel, ne da bi obkultu bolecine za dragoceno prelito nemško kri, imam brez nadaljnega pravice izgnati na milijone ljudi nižje rase, ki se množijo kot muhe.

Te Hitlerjeve besede je navedel glavni sovjetski tožilec general Roman Andrejevič Rudenko v svojem govoru proti 21 glavnim vojnim zločincem.

Hess obolel
Bivši Hitlerjev namestnik Rudolf Hess je zbolel v opoldanskem odmoru in se ni pojavil na zasedanju, ki se je začel ob 14. uri.

Makin, ki je govoril kot avstralski delegat, je prišel k izjavi, da je položaj v Indoneziji zadeva notranjega zavezanja in da ne opravičuje intervencije sveta.

Ako prizadete stranke zahtevajo preiskavo, avstralska vlada nima ničesar proti temu, v tem primeru bi morala zahtevati zastopstvo v komisiji, ker je indonezijsko področje življenjske važnosti za Avstralijo.

Makin je pristavil: „Če me kdo vpraša, ali naj bi glasovali o vprašanju, če delovanje angleških čet ograža red in varnost, čujim odgovornost, da odgovorim z: ne.“

Ujetele so mučili s žarečim železom, iztirali so jim oči in rezali ude. Med drugimi grozodejstvi so torturirali ujetnike s posebnimi spoznavnimi znaki.

Neki nemški ukaz se je glasil tako: „Napete kožo je treba zarezati s žarečo iglo, ki so jo namočili v tišilo. Na leninjskem področju so po silajski zajete vojske ročne armade pred napadajočo oddeleke.“

Rudenko je navedel izjavo Reichenauja, ki je dejal: „Na vzhodu ni važen noben zgodovinski ali umetniški zaklad.“

Tako so Nemci uničili vse rokopise, knjige, in slike v Egiptu. Poljanjski so bile Tolstojeva last ter so okrunili celo njegov grob.

Rudenko je izjavil, da so Nemci zagrabili, oplenili, uničili in okrunili na sovjetskem ozemlju 1670 pravoslavni cerkva, 237 katoliških cerkva in 532 sinagog.

Uničili so popolnoma ali deloma in zaigali 1710 mest in nad 70.000 vasi.

Nadalje so Nemci zaigali ali uničili nad 6.000.000 zgradb. Po njihovi krivdi je 25.000.000 oseb ostalo brez strehe.

Rudenko je pripomnil, da je bil v Rigi pred nemško zasedbo približno 80.000 Židov. Ko je Ridaa prizadela zasedla Riga, je bilo tam le še 140 Židov.

V času nemške ofenzive proti Moskvi, so nacisti ustavili mogoč poseben poveljstvo, da je imelo nalogo izvršiti množične pokolje mestnega prebivalstva.

Zbudilo je začudenje dejstvo, da ni sovjetska obtožba omenila Grčije. Sovjeti so odločili, da bodo po vilo izbruh. Po še nepotrjenih poročilih je bilo v zadnjih letih množično ubijanje v Surabaji pet sto Kitajcev.

Kar zadeva indonezijski nacionalizem, se Kitajci na Javi tako vedno vzdržujejo vmešavanja, njihova simpatija pa je na strani ljudstva, ki se bori za večjo stopnjo samostojnosti. Koo je dodal: „Kitajsko ljudstvo in vse države, ki ljubijo svobodo in mir, in med njimi tudi nizozemsko ljudstvo, morajo pokazati veliko naklonjenost do Indonezije.“

Kitajski delegat dr. Wellington Koo je dejal, da živi v Nizozemski Vzhodni Indiji nad 2 milijona Kitajcev. Vojaki nastopi, do katerih je prišlo septembra lanskega leta, so povzročili med njimi veliko škodo.

Finska poostrila cenzurne ukrepe

Diktatorska pooblastila notranjemu ministru

NEW YORK, 12. februarja. — Dopisnik lista „New York Times“ iz Stockholma javlja, da so po poročilih iz Helsinkov dal komunističnemu notranjemu ministru Yrjö Leinu diktatorska policijska pooblastila, na podlagi katerih lahko na anonimno evadno internira v koncentracijska taborišča, postavi pod „zaščiteno varstvo“ ali pa odpelje ljudi, ki so politično osumljeni.

Istočasno so poostri cenzuro. V telefonskih pogovorih s inženirjem ali v pismih, ki gredo v izveščanje, je prepovedano omeniti kakršne koli sovjetsko-finske odnose, med njimi tudi trgovske.

Prvi člen odloka, ki hoče ved ali manj ustaliti nujne ukrepe, ki so jih izdali preteklo leto in ki so trajali tri mesece, za zaščito finških koristi po premirju se glasi: „Osebe, ki delujejo ali o katerih je mogoče misliti, da delujejo na škodo državne obrambe ali njenih odnosov s tujimi državami, morajo zapustiti svoje bivaljske ter se naseliti v določenih krajih, kjer bodo živeli pod posebnim nadzorom. Ako se bo izkazalo, da ti ukrepi niso dovolj učinkoviti, jih lahko postavijo pod zaščiteno varstvo.“

Proti temu ukrepom ni priziva. Poročila, ki so ta teden tajno prišla iz Finske javljajo, da se je notranje politično življenje s strani vlade v splošnem poostri. Poročajo tudi o spetkah s strani levčarskih ekstremistov, ki stremijo za tem, da izvajajo na državo preostani pritisk.

Cenzuro telefonskih pogovorov novinarjev s tujino, predvsem pa s Stockholmom, so znova poostri in jo strogo izvajajo. Finska cenzura odpira tudi vsako pismo med Finsko in Švedsko.

Dopisnik, ki je ta poročila dal, je imel pretekli teden telefonske pogovore s Helsinkii, ki so jih dvakrat prekinili, čim je začel govoriti o stvareh, ki so bile jasno nedolžne, n. pr. uvos prebimaj in drugega blaga iz Sovjetske zveze.

Dopisnik, ki je ta poročila dal, je imel pretekli teden telefonske pogovore s Helsinkii, ki so jih dvakrat prekinili, čim je začel govoriti o stvareh, ki so bile jasno nedolžne, n. pr. uvos prebimaj in drugega blaga iz Sovjetske zveze.

Dopisnik, ki je ta poročila dal, je imel pretekli teden telefonske pogovore s Helsinkii, ki so jih dvakrat prekinili, čim je začel govoriti o stvareh, ki so bile jasno nedolžne, n. pr. uvos prebimaj in drugega blaga iz Sovjetske zveze.

Dopisnik, ki je ta poročila dal, je imel pretekli teden telefonske pogovore s Helsinkii, ki so jih dvakrat prekinili, čim je začel govoriti o stvareh, ki so bile jasno nedolžne, n. pr. uvos prebimaj in drugega blaga iz Sovjetske zveze.

Dopisnik, ki je ta poročila dal, je imel pretekli teden telefonske pogovore s Helsinkii, ki so jih dvakrat prekinili, čim je začel govoriti o stvareh, ki so bile jasno nedolžne, n. pr. uvos prebimaj in drugega blaga iz Sovjetske zveze.

Objava besedila jaltkega sporazuma

Istočasno v Londonu, Washingtonu in Moskvi

Washington, 12. februarja
Ameriški zunanji minister je včeraj objavil vsebino sporazuma, ki ga so 11. februarja 1945 v Jalti podpisali predsednik Roosevelt, ministri predsednik Churchill in generalisim Stalin. Sporazum so istočasno objavili v Washingtonu, Londonu in Moskvi.

Vsebinska sporazuma je sledeča: Udeleženci treh veliki Sovjetske zveze, Združenih ameriških držav in Velike Britanije so se sporazumeli, da bo Sovjetska zveza v dveh ali treh mesecih po predaji Nemčije in po koncu vojne v Evropi stopila v vojno proti Japoniji na strani zaveznikov pod pogojem:

1) da se ne bo spremenil status quo Zunanje Mongolije (Judske republike Mongolije);

2) da bo Sovjetska zveza dobila vrhne pravice, ki jih je Japonska krčila s izdajskimi napadom leta 1904, kar pomeni, da bo a) Sovjetska zveza spet dobila južni del Sahalina in vse otoke, ki spadajo k njemu; b) trgovsko pristanišče Dairen bo internacionalizirano, predprijave Sovjetske zveze v tem pristanišču bodo zaščitene in Sovjetska zveza bo spet dobila pravico uporabljati Port Arthur za svoje pomorske opriske; c) vzhodno kitajsko železnico in južno mandajsko železnico, ki služita kot ustje dalnjskemu pristanišču, bodo uporabljali skupno, in sicer tako, da bodo ustanovili kitajsko-sovjetsko družbo; Sovjetska zveza bo obdržala svoje prednostne pravice; Kitajska pa bo ohranila polno suverenost nad Mandčurijo;

3) Kurilske otočje dobi Sovjetska zveza. V veljavni osane dogovor, da je za sporazum o zunanji Mongoliji ter zgoraj omenjenih železnici in pristanišču potreben pristane generalisim Gangkajski. Predsednik bo po narvetu maršala Stalina storil potrebne korake, da bodo dosigli ta sporazum. Voditelji treh veliki so se sporazumeli, da bodo te pravice Sovjetske zveze stopile po porazu Japonske brez razprav in veljavno. Sovjetska zveza po svoji strani izjavlja, da je pripravljena skleniti prijateljsko pogodbo s kitajsko nacionalno vlado ter zavezništvo med Sovjetsko zvezo in Kitajsko, da bi Kitajski pomagala a svojimi oboroženimi silami ter ji pripomogla k osvoboditvi izpod japonskega jarma.

Pri objavi jaltkega sporazuma, je izjavilo, da se bodo Združene države vzdržale pogajanj in ne bodo podpisale protokolov sporazuma, če se bo Argentina udeležila konferencije za sklenitev varnostne pogodbe med ameriški republikami, ki bo v Rio de Janeiru.

Zunanje ministrstvo predloži nemške listine, ki vsebujejo celotno zgodovino delovanja nacizma v Evropi.

Pri objavi jaltkega sporazuma, je izjavilo, da se bodo Združene države vzdržale pogajanj in ne bodo podpisale protokolov sporazuma, če se bo Argentina udeležila konferencije za sklenitev varnostne pogodbe med ameriški republikami, ki bo v Rio de Janeiru.

Zunanje ministrstvo predloži nemške listine, ki vsebujejo celotno zgodovino delovanja nacizma v Evropi.

Pri objavi jaltkega sporazuma, je izjavilo, da se bodo Združene države vzdržale pogajanj in ne bodo podpisale protokolov sporazuma, če se bo Argentina udeležila konferencije za sklenitev varnostne pogodbe med ameriški republikami, ki bo v Rio de Janeiru.

Zunanje ministrstvo predloži nemške listine, ki vsebujejo celotno zgodovino delovanja nacizma v Evropi.

Pri objavi jaltkega sporazuma, je izjavilo, da se bodo Združene države vzdržale pogajanj in ne bodo podpisale protokolov sporazuma, če se bo Argentina udeležila konferencije za sklenitev varnostne pogodbe med ameriški republikami, ki bo v Rio de Janeiru.

Zunanje ministrstvo predloži nemške listine, ki vsebujejo celotno zgodovino delovanja nacizma v Evropi.

ZAPISKI

Volitve v sovjetu

III.

V zvezi s tem je zelo zanimivo dejstvo, da so boljševisti prvotno svetovnoizjavi, da je država samo potrebna zlo, ki mora obstajati le dotlej, dokler ni dosežen revolucijski namen. Z leta 1934 sta v Rusiji vladajoča stranka in sovjetska vlada, svedeno izjavili, da je gospodstvo Sovjetske zveze enotno socialistično. V Rusiji sicer ni brezrazredne družbe, pač pa družba, ki obstoji samo iz delovnih razredov; mešaniki in feudalni razred sta odstranjena. Po prvotni boljševistični teoriji bi morala sedaj država nehati obstajati. Vendar so to revolucijske tezo takoj uradno prekinili. Izjavili so takrat tudi, da država ne bo le dalje obstajala, ampak da se bo še uveljavila. Ne samo zaradi tega, ker je takrat predelovali nevarnost vojne od zunaj, temveč tudi zaradi tega, ker je razpust države nemogoče, dokler stoji Sovjetska zveza kot edina socialistična država na svetu.

Ravno tako kot ostali Združeni narodi, je Sovjetska zveza vodila to vojno pod geslom demokracije. Vzporedno diplomaciji in vojaškimi sredstvi je bila prvi zavedni korak. Na borbo bodo sledile razne oblike, da strokovna zveza in združeno, predvsem za politične in ekonomske zadeve. Ostali pa bo ustroj ene same stranke, dašavno se je stranka v vseh njenih funkcijah spreminjala. Najprej je bila stranka samo čvrsto disciplinirana zveza političnih socializmov. Ko je boljševizem prišel do oblasti, je bil njegov cilj, da se stranka vstop v stranko je bil mogoče šele po dolgi čakalni in pripravljalni dobi. Pretežno so dopuščali v stranko samo delavce. Političisti so ustvarili iz kolektivne diktature elit proletariata. Po letu 1934 je postalo to bistveno drugače. Tistim, ki so se v leto katere obliki odločili in izkazali, velikim znanstvenikom, umetnikom, takim, ki so bili od države odklonjeni, so vstop v stranko oiskali. Friskio je do poljskega ustvariti iz stranke elite izključno ljudskega delavstva, elita celokupnega naroda. Med vojno se je proces vseh teoretičnih izvedlj. Stevilno prišlele stranke se je dovoljlo in trenotno šteje nekaj deset milijonov. Glavni kontingent novih članov sestoji iz vojakov in častnikov, ki so bili odklonjeni s hrebotno kolajno.

V tem smislu se morajo torej tolažiti sovjetke, nove volitve v vrhovno sovjet. Volitev je sicer tajna in direktna. Vendar je ena sama lista, lista vladajoče stranke.

V tem pogledu bo prišlo do senzacije v raziskavi življenju. Do leta 1936 je bila duhovščina vseh vseh verskopravni. Vse volitve so bile izključno v rokah boljševizma. Ni smela niti voliti, niti je mogla biti izvoljena. Od leta 1936 je duhovščina uradno enakopravna ostalim državljanom. Pri prvih volitvah je duhovščina sicer lahko volila, ali pa smela kandidirati. Od tedaj je morskaj drugace. Cerkev ni samo uradno zopet priznana; država izkazuje cerkvenim duhovništvom celo zopet uradno dostojanstvo.

Cerkvene organizacije so pristigle v politiko Sovjetske zveze. Pokolje duhovnikov so dvignili zopet na raven enakopravnih. Na duhovnem področju, na poprisku duhovnega življenja, so dovolili avtonomno vodstvo pravoslavne patriarha. Na ta način bo gotovo tudi duhovščina zastopana pri bodočih volitvah v Zvezo. Predstavljajmo si ta razvoj: komunistična stranka Sovjetske zveze predlaga sama volitev duhovščine v vrhovno sovjet. Naravno se sme ta duhovščina, motili soglasnost sklepov Sovjetske zveze; vendar pa se za to odražajo prvi znaki razkoračenja. Duhovščina, ki je bila povsod delavstvo, vendar zakone uporabljajo praktično ublaženo, da si pravno ne ostali isti, kot so bili. Verske zajednice se ne smejo gospodarsko udeleževati. Delujejo sicer zopet ruski samostani, ki pa predstavljajo samo posebne produktivne zadruge, kakor so to druge poveljne zadruge. Duhovščina, sicer sama, so bili poppe delovalci; sedaj bodo ustanovili tudi duhovniško akademijo, ki ima sicer zasebni značaj.

Ločitev cerkve od države bo vedno tako strogo izvajajo kot po prejšnji verski pouk je za zlo izključen. Ta pouk je za mladoletne se vedno prepovedan in ruska vojska tudi danes se imna kurator. Cerkvene dostojanstvenike sicer a strani države spostujejo, ampak je za iz državnega življenja. In ravno tu so se začeli dvignili prvi znaki razkoračenja. Vse volitve so bile izključno v rokah boljševizma. Ni smela niti voliti, niti je mogla biti izvoljena. Od leta 1936 je duhovščina uradno enakopravna ostalim državljanom. Pri prvih volitvah je duhovščina sicer lahko volila, ali pa smela kandidirati. Od tedaj je morskaj drugace. Cerkev ni samo uradno zopet priznana; država izkazuje cerkvenim duhovništvom celo zopet uradno dostojanstvo.

Cerkvene organizacije so pristigle v politiko Sovjetske zveze. Pokolje duhovnikov so dvignili zopet na raven enakopravnih. Na duhovnem področju, na poprisku duhovnega življenja, so dovolili avtonomno vodstvo pravoslavne patriarha. Na ta način bo gotovo tudi duhovščina zastopana pri bodočih volitvah v Zvezo. Predstavljajmo si ta razvoj: komunistična stranka Sovjetske zveze predlaga sama volitev duhovščine v vrhovno sovjet. Naravno se sme ta duhovščina, motili soglasnost sklepov Sovjetske zveze; vendar pa se za to odražajo prvi znaki razkoračenja. Duhovščina, ki je bila povsod delavstvo, vendar zakone uporabljajo praktično ublaženo, da si pravno ne ostali isti, kot so bili. Verske zajednice se ne smejo gospodarsko udeleževati. Delujejo sicer zopet ruski samostani, ki pa predstavljajo samo posebne produktivne zadruge, kakor so to druge poveljne zadruge. Duhovščina, sicer sama, so bili poppe delovalci; sedaj bodo ustanovili tudi duhovniško akademijo, ki ima sicer zasebni značaj.

Ločitev cerkve od države bo vedno tako strogo izvajajo kot po prejšnji verski pouk je za zlo izključen. Ta pouk je za mladoletne se vedno prepovedan in ruska vojska tudi danes se imna kurator. Cerkvene dostojanstvenike sicer a strani države spostujejo, ampak je za iz državnega življenja. In ravno tu so se začeli dvignili prvi znaki razkoračenja. Vse volitve so bile izključno v rokah boljševizma. Ni smela niti voliti, niti je mogla biti izvoljena. Od leta 1936 je duhovščina uradno enakopravna ostalim državljanom. Pri prvih volitvah je duhovščina sicer lahko volila, ali pa smela kandidirati. Od tedaj je morskaj drugace. Cerkev ni samo uradno zopet priznana; država izkazuje cerkvenim duhovništvom celo zopet uradno dostojanstvo.

Cerkvene organizacije so pristigle v politiko Sovjetske zveze. Pokolje duhovnikov so dvignili zopet na raven enakopravnih. Na duhovnem področju, na poprisku duhovnega življenja, so dovolili avtonomno vodstvo pravoslavne patriarha. Na ta način bo gotovo tudi duhovščina zastopana pri bodočih volitvah v Zvezo. Predstavljajmo si ta razvoj: komunistična stranka Sovjetske zveze predlaga sama volitev duhovščine v vrhovno sovjet. Naravno se sme ta duhovščina, motili soglasnost sklepov Sovjetske zveze; vendar pa se za to odražajo prvi znaki razkoračenja. Duhovščina, ki je bila povsod delavstvo, vendar zakone uporabljajo praktično ublaženo, da si pravno ne ostali isti, kot so bili. Verske zajednice se ne smejo gospodarsko udeleževati. Delujejo sicer zopet ruski samostani, ki pa predstavljajo samo posebne produktivne zadruge, kakor so to druge poveljne zadruge. Duhovščina, sicer sama, so bili poppe delovalci; sedaj bodo ustanovili tudi duhovniško akademijo, ki ima sicer zasebni značaj.

Ločitev cerkve od države bo vedno tako strogo izvajajo kot po prejšnji verski pouk je za zlo izključen. Ta pouk je za mladoletne se vedno prepovedan in ruska vojska tudi danes se imna kurator. Cerkvene dostojanstvenike sicer a strani države spostujejo, ampak je za iz državnega življenja. In ravno tu so se začeli dvignili prvi znaki razkoračenja. Vse volitve so bile izključno v rokah boljševizma. Ni smela niti voliti, niti je mogla biti izvoljena. Od leta 1936 je duhovščina uradno enakopravna ostalim državljanom. Pri prvih volitvah je duhovščina sicer lahko volila, ali pa smela kandidirati. Od tedaj je morskaj drugace. Cerkev ni samo uradno zopet priznana; država izkazuje cerkvenim duhovništvom celo zopet uradno dostojanstvo.

F I L M

SE ŠE SPOMINJATE
LESLIE HOWARDA?

Znani filmski igralec Leslie Howard se je rodil kot sin madžarskih staršev v Londonu l. 1898. Njegovo pravo ime je bilo Steiner. Pisal je gledališka dela in nastopal na raznih odrih še kot deček. Njegov prvi poklop je bil banalni urednik, ki ga je pa s pridržkom prve svetovne vojne prekinil, ko je moral oditi na fronto. Vrnil se je leta 1927 in se posvetil gledališču, toda v začetku brez večjih uspehov.

Leta 1922 je odšel v New York, kjer je želel velike uspehe in se kot slavni igralec vrnil l. 1928 v London. Od 1930 naprej se je posvetil skoraj izključno filmu. Zadnja leta se je bavil tudi s režiranjem in proizvodnjo. Ko se je med to vojno l. 1943 v potniškem letalu vrnil iz Lisabona v Anglijo, so Nemci letalo sestrelili in Leslie Howard je našel v plamenih smrt. Dolgo vrsto takih potovanj je že imel za seboj, ker je v Španiji in na Portugalskem imel vedno predavane za »British Council«.

Bil je poročen in je zapustil 20 letno hčerko ter sina, ki služi v mornarici. Stanoval je v svoji hiši na delizi blizu Guilforda. Najljubša zabava mu je bilo jahanje in pa. Tudi v zasebnem življenju je bil na las podoben tipičnemu Angležu, povzemanu, aarjavemu in strogo kritičnemu, kakor ga je pred. stavljal v filmih »Pigmaliion« in »Pimpernel Smith«. Običajen je bil brez posebne natančnosti in izbranih. Vedno sta ga lahko videli v nedrskih flanelastih hlačah in jopcih iz škotskega tweeda. Vedno je ob izhodu svoje zavrnili vse ponudbe, ki mu jih je stavljal Hollywood. Odnosno je vztrajal na tem, da bi ostal v Angliji do konca vojne. L. 1939 je zapisal: »Moji najboljši prijatelji od tam doli mi pišejo, kakor da bi bil simpatičen, norec, ki brez tehtnega vzroka vztraja na tem, da bi krmil leve v notranjosti kletke ne pa od zunaj. Kakor čitam med vrsticami, se mi zdi, se bojijo, da me ne bodo več videli živega«.

V letu 1940 in 41 je govoril po radiu Nemcem. Lord Haw Haw (to je bil vzdevek, ki so ga Angliji dali

berlinskemu radijskemu napovedovalcu v angleščini), mu je grozil: »Ta domoljubi igralec se bo še nekaj svojih besed. Prišel bo tudi dan, ko mu bo kaj njegovih dejanj itd. Res je prišel dan, toda za Nemce in Haw Hawa«.

Howardovi najboljši ameriški filmi so bili: »Okameneli gozd«, »Vrtinici« in »Berkeley Square«. Njegovi najbolj znani angleški filmi so bili: »Scarlet Pimpernel«, »Pimpernel Smith«, »Pigmaliion«, »49 vzorednikov« in drugi. Naši občinstvovalci kinematografov pa se gotovo spominjajo filma »Intermezzi«.

V nekaterih izmed teh filmov je bil igralec ter istočasno tudi režiser ali pomočnik režiser. Sam je mislil, da je boljše režiser kakor igralec, vendar je verjetno bilo narobe.

Howardov zadnji film, katerega je tudi režiral, je bil »The Lamp still burns« (Svetilnik še gore). On opisuje življenje holivudskega dobička prve predstave tega filma so podarili londonski bolnici. Na tej bolnici so videli spominke pisarja ob igralčevi smrti.

IZ SLOVENIJE

Vojaško sodišče v Ljubljani je ponovno razpravljalo proti bivšim lastnikom tekstilne tovarne »Jugobruna« v Kranju. Višje vojaško sodišče je namreč prvo obsodilo zaradi pomanjkljivega postopka razveljavilo in zavezo ponovno vrnilo v razsodbo sodišča prve stopnje. V imenu ljudstva so obsodili Bruna Franciška, inž. Taranza Miloša, Svinovca Jožeta in Zvestra Filerdija na smrt s ustrelitvijo; Seldia Viktorja na 12 let odvzema svobode s prisilnim delom; Dymka Josipa na 3 leta odvzema svobode s prisilnim delom; Cheloupeckijja Stanislava na 2 leti odvzema svobode s prisilnim delom ter inž. Knopa Vojislava na 6 mesecev prisilnega dela. Izrekli so tudi zaplenbo vse imovine, ki je last pravne osebe »Jugobruna« in zaplenbo vse imovine obsojencev.

V okrožnem mestu Ljubljani so izdali naredbo, po kateri morajo vsi rejci pravičev najkrajše v treh dneh prijaviti pristojnim ljudskim odborom vsako spremembo o stanju pravičev.

V Prekmurju pridno delijo agrarno zemljo. Najprej so razdelili 67 ha zemlje, ki je bila last veleposesnice Olge Mikoševce, in sicer med 63 agrarnih interesentov iz Petanjcev. Nato so razdelili veleposesstvo gospe Batiani v Skakoveh. Vaak interesent je dobil od 2 do 4 orle zemlje; med 71 agrarnih interesentov so razdelili okoli 80 ha travnikov in njiv. V Dolicih so med 30 interesentov razdelili zemljo veleposesnika Ferdinanda Hartnerja. V Matjaževcih pa so delili zemljo veleposesnice Hermine Anderovce. »Jugoslovska pravica« javlja, da so 22 agrarnih interesentov obsodili z zemljo.

Četkoško okrožno sodišče je obsodilo večje število družinskih članov in spekulativno. Trgovca Paša Francja in njegovo ženo Olgo so obsodili, nista prijavila 2774 m blaga in finane. Paša so obsodili kot spekulanta in saboteža na 10 let odvzema svobode s prisilnim delom, izgubo državljanstva in pravico na zaplenbo vse njegove imovine. Njegovo ženo Olgo pa so obsodili na 2 leti odvzema svobode s prisilnim delom, 5 let izgubo državljanstva in pravico na zaplenbo vse njegove imovine. Obsoda so odzeli tudi pravico trgovske obrti.

Dr. Metod Mikšič je za »Slov. poročevalca« napisal članek pod naslovom: »Dokaj dni naj živijo vsi, kar nas dobrih je ljudi«. Prihod osvobodilne vojske primerja s prihodom Kristusova v Jeruzalem, kjer mu je ljudstvo poginjalo pot s cvetjem in mu klicalo hozoana. Vendar je to ljudstvo svojega Boga kasneje izdalo in ga krizalo. Tudi vsa Ljubljana je ob prihodu osvobodilne vojske pela hozoano. Če nečemu biti najvišji, moramo priznati, da danes ni več tako, da je domovina ostala ista in tudi voditelji se niso spremenili. Temu so krivi leti preloženosti ljudi, ki na ves glas poudarjajo, da predstavljajo ljudstvo in da je njihov glas — »glas ljudstva«.

Na Kočevskem tili že zelo mraz. Najprej so razdelili 67 ha zemlje, ki je bila last veleposesnice Olge Mikoševce, in sicer med 63 agrarnih interesentov iz Petanjcev. Nato so razdelili veleposesstvo gospe Batiani v Skakoveh. Vaak interesent je dobil od 2 do 4 orle zemlje; med 71 agrarnih interesentov so razdelili okoli 80 ha travnikov in njiv. V Dolicih so med 30 interesentov razdelili zemljo veleposesnika Ferdinanda Hartnerja. V Matjaževcih pa so delili zemljo veleposesnice Hermine Anderovce. »Jugoslovska pravica« javlja, da so 22 agrarnih interesentov obsodili z zemljo.

Slovenske kraje so razdelili v dva draginska razreda, in sicer tako, da pridejo v prvi draginski razred Javornik-Jesenice, Kranj, Ljubljana, Maribor, Trbovlje in Celje. Vsi ostali kraji ljudske republike Slovenije pa pridejo v drugi draginski razred.

V Starem trgu so imeli zaključni sestanek vseh agrarnih. Na sestanku ki mu je prisostvovala velika množica, delila konstatja in zahtevke iz Ljubljane, so dokončno silišili, komu bodo dodelili zemljo in da bodo dokončno razsodili vse veleposedstva »Tovara Karla, Kežiča Lovdika, graščine iz Koc vas, Tolčeva, Sreznika, Zagarja in cerkvenih posesti. Predsedem so upoštevali hlapce, ki so dedali na razpisne zemlji in ki so sodelovali v osvobodilnem boju.

Orla Jožeta, mesarja v Trbovljah, pri katerem so našli 13 avtomobilskih gum in večjo količino bakrene žice, so obsodili na zaplenbo avtomobila in vseh gum ter na 10.000 din denarne kazni.

Notranje ministrstvo je odredilo da civilne osebe ne smejo nositi vojaških oznak (opasa-peterokraka k zvezda). Pač pa smejo civilne osebe nositi peterokrako zvezdo kot znak na plašču. Navedene znake je treba odstraniti v roku 15 dni.

ZANIMIVOSTI

V nekem nemškem laboratoriju v bližini Garmisch-Partenkirchena so izdelali umetne roke, ki se gibljejo na povzeli »možganskih impulsov«, katere prenaša telezni elektrini tok. Popolna uporaba teh rok še niso mogli doseči, vendar se je posrečilo do neke mere izkristiti elektrine tokove, ki jih izkarevajo ljudi.

Japonski čilisti v Sanghaju morajo od 1. novembra dalje nositi bel trak, da se ne bi več izdajali za korejske Kitajce, kot se je dotlej dogajalo.

Nemški fizik dr. Wilhelm Westphal je izjavil, da nemška raziskovanja atomske sile niso dobro napredovala. Dejal je, da noben nemški ciklotron ni funkcionalen in da od nacistične vlade niso nikoli mogli dobiti finančnih sredstev za nadaljevanje poskusov. Goering in podobni ljudje so imeli rajši topove.

V Špezi so aretirali znanega bandita Lamarca. Politijske oblasti niso izdale še nobenih podrobnosti. Zdi se, da je Lamarca prišel v Špezi s poranjenimi listinami. Neka oseba je policiji javila, da je bandit v mestu. Policija ga je zajela in pri njem našla 500.000 lir, da si je moral imeti ob svojem prijatelju v mesto približno pet milijonov lir. Lamarca je priznal svoje zločine.

Prebivalstvo Združenih držav se je od aprila 1940 do julija 1945 povečalo za skoraj 8 milijonov. Po letu 1. oktobra je prebivalstvo preseglo 140 milijonov.

Francoska vlada bo hrib Mont Valerien pri Parizu, kjer je bilo v času nemške zasedbe ustreljenih 4.000 talcev, proglasila za narodno svetilišče. Na stenah majhne kapele so imena moš in žena, ki so tam čakali smrti.

Ameriška industrija tekstilnih surovin je začela izdelovati novo umetno vlakno »jetisana«. Izdelovalna podjetja je družba »Celanese Corporation of America«. Vlakno je razmeroma lažje in trpejše od umetne viskozne vule. Novo vlakno so med vojno uporabljali za padala in druge tkanine, ki morajo biti lahke in trpejše. Proizvodnja je leta 1943 dosegla 11.300 ton, v letu 1944 pa celo 45.000 ton. V miru bodo verjetno iz tega vlakna izdelovali tkanine za pnevmatike.

Profesor Julius Curie, ki ga je francoska vlada pred kratkim imenovala za predsednika komisije za atomsko silo, je izjavil, da je bila Francija leta 1940 v pogledu raziskovanja atomske sile še zelo daleč.

Članek zaključuje, da danes ni še vse tako, kot bi moralo biti in da zato še ni vse prav, ker akukajo vladati ljudske množice, skupine tistih nepoštenih ljudi, ki lezejo na čelo kot gobe po dežju in ki so se vihotili v najrazličnejše odbojne in organizacije in ki v svoji nevednosti in sovratstvu do bližnjega neprečno poudarjajo, da so »stari partizani«, ali da so »aktivisti od enainštiridesetega« in podobno.

V Trbovljah so obsodili trgovca Podlesnika Maksa, ki je prikril okoli 400 m blaga, na 6 mesecev odvzema svobode s prisilnim delom, na 2 leti odvzema svobode s prisilnim delom ter inž. Knopa Vojislava na 6 mesecev prisilnega dela. Izrekli so tudi zaplenbo vse imovine, ki je last pravne osebe »Jugobruna« in zaplenbo vse imovine obsojencev.

V okrožnem mestu Ljubljani so izdali naredbo, po kateri morajo vsi rejci pravičev najkrajše v treh dneh prijaviti pristojnim ljudskim odborom vsako spremembo o stanju pravičev.

Na Kočevskem tili že zelo mraz. Najprej so razdelili 67 ha zemlje, ki je bila last veleposesnice Olge Mikoševce, in sicer med 63 agrarnih interesentov iz Petanjcev. Nato so razdelili veleposesstvo gospe Batiani v Skakoveh. Vaak interesent je dobil od 2 do 4 orle zemlje; med 71 agrarnih interesentov so razdelili okoli 80 ha travnikov in njiv. V Dolicih so med 30 interesentov razdelili zemljo veleposesnika Ferdinanda Hartnerja. V Matjaževcih pa so delili zemljo veleposesnice Hermine Anderovce. »Jugoslovska pravica« javlja, da so 22 agrarnih interesentov obsodili z zemljo.

Slovenske kraje so razdelili v dva draginska razreda, in sicer tako, da pridejo v prvi draginski razred Javornik-Jesenice, Kranj, Ljubljana, Maribor, Trbovlje in Celje. Vsi ostali kraji ljudske republike Slovenije pa pridejo v drugi draginski razred.

V Starem trgu so imeli zaključni sestanek vseh agrarnih. Na sestanku ki mu je prisostvovala velika množica, delila konstatja in zahtevke iz Ljubljane, so dokončno silišili, komu bodo dodelili zemljo in da bodo dokončno razsodili vse veleposedstva »Tovara Karla, Kežiča Lovdika, graščine iz Koc vas, Tolčeva, Sreznika, Zagarja in cerkvenih posesti. Predsedem so upoštevali hlapce, ki so dedali na razpisne zemlji in ki so sodelovali v osvobodilnem boju.

Orla Jožeta, mesarja v Trbovljah, pri katerem so našli 13 avtomobilskih gum in večjo količino bakrene žice, so obsodili na zaplenbo avtomobila in vseh gum ter na 10.000 din denarne kazni.

Notranje ministrstvo je odredilo da civilne osebe ne smejo nositi vojaških oznak (opasa-peterokraka k zvezda). Pač pa smejo civilne osebe nositi peterokrako zvezdo kot znak na plašču. Navedene znake je treba odstraniti v roku 15 dni.

GOSPODARSTVO

Evropska protivojna premoška stalna banka, čeprav je v izjemo francoskih rudnikov še vedno nekje od predvojnega. Po statističnih podatkih iz rudnikov zahodne Nemčije decembra nakopali približno 41% povprečne predvojne proizvodnje. Na Mazonemskem je proizvodnja 46% predvojne proizvodnje, Francija je dosegla 91%, Belgija pa 73%.

Zadnje tri države so decembra nakopale skupaj 6.869.000 ton premoga.

Na Sardiniji je visoki komisar odredil zaporo za sledeče surovine in industrijske proizvode: svinec, staro železo, medenino, rastlinska olja in maslače za industrijsko uporabo ter za proizvodnje destilacije premoga.

Britanski državni vrednostni papirji so na londonski borzi postali. Dvig je povzročila izjava zakladnega ministra, da bodo zabilili trg z vrednostnimi papirji. Na državne papirje je vplivala tudi razprava o podzvezljenju rudnikov. Pri petroloških papirjih so opazili lahno negotovost, pri tekstilnih izboljšanje, pri pivovarniških negotovost, trdno pa stoji papirji kovinskih industrijskih. Nestalni so papirji starih rudnikov v Africi.

V Združenih državah je živahno zanimanje za obnovo uvoza italijanske vule. Izgleda pa so se zelo negotov, ker je pretrpela italijanska industrija vule precejšnjo škodo. Največje tkalnice so bile uničene zaradi letalskih napadov. Vendar pa so težave v glavnem zaradi pomanjkanja aviloprejk.

Angleško parlamentarno zastopstvo je na svojem potovanju po Indiji odpotovalo na obisk središča jelekarske industrije Candernagore, 240 km od Kalkute.

Tri poizkusne atomske eksplozije

V pozni pomladi ali zgodnjem poletju bodo Američani na Pacifiku sprožili za poizkus tri atomske bombe. Zdi se, da bodo belele vse pteke eksplozije. Dve bombi bodo sprožili na preostalih japonskih vojnih lajlah pod vodno gladino, eno pa nad morjem. Zdi se, da bo prva primerno plitvina, da bi lahko po eksploziji našli ostanke ladij ter preučili dejstvo atomske sile.

V Združenih državah so uredili okrevališča za vratajce se vojske ameriške crmade. Prav tako so uredili okrevališča za članice ženskih pomožnih oddelkov, ki bodo po prihodu v domovino odpuščene iz službe. Pred odhodom v civilno življenje jim vojaška uprava omogoča potekit in pripravo za civilno življenje. Slika nam kaže verando za sončenje v taknem okrevališču.

Tako v Združenih državah...

V Združenih državah so uredili okrevališča za vratajce se vojske ameriške crmade. Prav tako so uredili okrevališča za članice ženskih pomožnih oddelkov, ki bodo po prihodu v domovino odpuščene iz službe. Pred odhodom v civilno življenje jim vojaška uprava omogoča potekit in pripravo za civilno življenje. Slika nam kaže verando za sončenje v taknem okrevališču.

E. WALLACE

POTEPUH
Pustolovska zgodba

Bila je zelo suha, kosčena gora, in njeno vedenje je bilo zelo očno.

Kako naj sama pripravim kovočje, Ottilja, če ne vem, kaj misliš vzeti s seboj?

Ottilja je odložila knjigo in je zamisljena gledala stanko. »Kar koli hočeš. Kaj mora imeti nevasta?«

To je bila prva iskrena zanimanja, ki ga je pokazala Ottilja.

Običaj t'ato svetlomoder običaj, stalo avileno. Stric Andrej meni, da ni treba za domačo slavnost metati denarja z lopatami iz hiše.

»Oh, kdo pa ga je hotel kar z lopatami, je zdihnila Ottilja. Nameč v kovočje vse, kar misliš, to da ne preveč, kar nočem imeti preveč truda, ko jih bom odpirala.«

»Ali ne bi mogla narediti nekaj tudi sama? Ali res misliš, da se bom prevečnala z vsemi temi tvojimi kovočji?«

»Potem pa jih ni treba pripravljati.«

stili v njem rose; tako okrasen je postal lepši in slavnostni, da bi si Ottilja tega nikdar ne mislila. Gospod Elmer v svoji praznični obleki in duhovni oče Stevens v svoji slavnostni pogrebni duhovniški obleki sta bila videti zelo slavnostno razpoložena. Isto bi mogli reči tudi o hlapcu Ivanu Woodersu in o njegovi ženi; nadalje o Angelu Fingetu, uradniku poljedelske banke in o Marti Dimmcockovi, najzapevnejši prijateljici gospe Elmerjeve. Ottilja je zastoj lakala po dvoranji svojega zemlja Sama.

»Zakaj nisi oblekla svetlomoder obleke, je šepetala gospa Elmerjeva, eta je prevec veseljaška za takšno priliko.«

»Čutili, da je nekaj veselega na stvari, je odgovorila Ottilja dostojanstveno. Duhovni oče Stevens je nekaj zastoj Andreju Elmerju, ki je hitro nekam odšel. To priliko je izbrbl Stevens, da se je dostojanstveno približal Ottilji. Videti je bil takšen, kot da bi izvrševal obred pri kakšnem pogrebu.

»Začudenja novo življenje in nov poklica, je začel, »poklic, ki zahteva vse vrline, k'li.«

»Toda, kaj ti Sam? Je vprašala Ottilja. Ugajalo bi mi, če bi si ga

dobro ogledala, preden se odločim, da ga vzamem za moža.«

»Tako bi prišlo.«

Gospod Stevens je bil nejevoljen. Tudi on bi moral izvrševati vse svoje kresčanske vrline, ko je bil v bližini žene dekleta. Čutil je v sebi veliko nenaklonjenost in čutil je v zraku prihod istega trenotja, ko bi tudi ona postala ova v tisti cedi, kateri so pripadali Wasserjevi, ki so bili protestanti.

»Začudenja novo življenje in nov poklica, je začel, »poklic, ki zahteva vse vrline, k'li.«

»Toda, kaj ti Sam? Je vprašala Ottilja. Ugajalo bi mi, če bi si ga

T R S T

Slovensko lutkovno gledališče

Slovenska nižja srednja šola si je omislila lutkovno gledališče. Pobudo zanj je dal njen ravnatelj g. Tone Penko. Potrebne deske in vezni les za oder je dobavil delavski sindikat lesne industrije SICLA v St. Petru na Krasi. V ta namen je 25. januarja t. l. delalo 190 delavcev in nameščencev eno uro brezplačno.

Zasluske se ure v znesku 6240 lir je pustilo delavstvo in nameščencev sindikatu, ki upravlja lesno podjetje, to pa je zaračunalo les po lastni režijski ceni brez dobička. Pripravljeni les je pripeljal UIVOD v Trst. Na ta način je dobila ves potreben material gimnazija brezplačno.

Tudi ves lipov les za izdelovanje lutk je darovala SICLA. Iz njega je prav umetniško izdelal glave lutk akademski kipar Gorazd. Roke in noge in ostalo izdelujejo učenci Nitje srednje šole pri pouku ročnega dela. Obleke lutk so učenke pri ročnem delu pod vodstvom strokovne učiteljice Litene, po osnutkih prof. Gorazda. Predvidoma bo lutkovno oder pripravljeno v nekaj dneh tednih. Sprva bodo predstave v mestu, potem pa tudi po bližnji in daljnji okolici, ker je oder zložitljiv. Tehnično vodstvo ima inž. Pavlin, umetniško vodstvo pa inž. arh. Krejcar in akad. kipar Gorazd.

PREHRANA

Razdeljevanje kave. Jutri, 13. februarja bodo začeli razdeljevati vsem potrošnikom v občini Trsta po 100 gr surove kave ali po 80 gr prazene kave. Kavo bodo razdeljevali v vseh prodajalnicah Hausbrandt in v Delavskih združenjih. Cena surove kave 720 lir, prazene 900 lir za kg.

Petroleji. Danes bodo začeli razdeljevati petrolej za razsvetljavo, in sicer po 2 litra na rumeno nakaznico in 1 liter na modro nakaznico.

Tri poizkusne atomske eksplozije

V pozni pomladi ali zgodnjem poletju bodo Američani na Pacifiku sprožili za poizkus tri atomske bombe. Zdi se, da bodo belele vse pteke eksplozije. Dve bombi bodo sprožili na preostalih japonskih vojnih lajlah pod vodno gladino, eno pa nad morjem. Zdi se, da bo prva primerno plitvina, da bi lahko po eksploziji našli ostanke ladij ter preučili dejstvo atomske sile.

V Združenih državah so uredili okrevališča za vratajce se vojske ameriške crmade. Prav tako so uredili okrevališča za članice ženskih pomožnih oddelkov, ki bodo po prihodu v domovino odpuščene iz službe. Pred odhodom v civilno življenje jim vojaška uprava omogoča potekit in pripravo za civilno življenje. Slika nam kaže verando za sončenje v taknem okrevališču.

Članek zaključuje, da danes ni še vse tako, kot bi moralo biti in da zato še ni vse prav, ker akukajo vladati ljudske množice, skupine tistih nepoštenih ljudi, ki lezejo na čelo kot gobe po dežju in ki so se vihotili v najrazličnejše odbojne in organizacije in ki v svoji nevednosti in sovratstvu do bližnjega neprečno poudarjajo, da so »stari partizani«, ali da so »aktivisti od enainštiridesetega« in podobno.

V Trbovljah so obsodili trgovca Podlesnika Maksa, ki je prikril okoli 400 m blaga, na 6 mesecev odvzema svobode s prisilnim delom, na 2 leti odvzema svobode s prisilnim delom ter inž. Knopa Vojislava na 6 mesecev prisilnega dela. Izrekli so tudi zaplenbo vse imovine, ki je last pravne osebe »Jugobruna« in zaplenbo vse imovine obsojencev.

V okrožnem mestu Ljubljani so izdali naredbo, po kateri morajo vsi rejci pravičev najkrajše v treh dneh prijaviti pristojnim ljudskim odborom vsako spremembo o stanju pravičev.

Na Kočevskem tili že zelo mraz. Najprej so razdelili 67 ha zemlje, ki je bila last veleposesnice Olge Mikoševce, in sicer med 63 agrarnih interesentov iz Petanjcev. Nato so razdelili veleposesstvo gospe Batiani v Skakoveh. Vaak interesent je dobil od 2 do 4 orle zemlje; med 71 agrarnih interesentov so razdelili okoli 80 ha travnikov in njiv. V Dolicih so med 30 interesentov razdelili zemljo veleposesnika Ferdinanda Hartnerja. V Matjaževcih pa so delili zemljo veleposesnice Hermine Anderovce. »Jugoslovska pravica« javlja, da so 22 agrarnih interesentov obsodili z zemljo.

Slovenske kraje so razdelili v dva draginska razreda, in sicer tako, da pridejo v prvi draginski razred Javornik-Jesenice, Kranj, Ljubljana, Maribor, Trbovlje in Celje. Vsi ostali kraji ljudske republike Slovenije pa pridejo v drugi draginski razred.

V Starem trgu so imeli zaključni sestanek vseh agrarnih. Na sestanku ki mu je prisostvovala velika množica, delila konstatja in zahtevke iz Ljubljane, so dokončno silišili, komu bodo dodelili zemljo in da bodo dokončno razsodili vse veleposedstva »Tovara Karla, Kežiča Lovdika, graščine iz Koc vas, Tolčeva, Sreznika, Zagarja in cerkvenih posesti. Predsedem so upoštevali hlapce, ki so dedali na razpisne zemlji in ki so sodelovali v osvobodilnem boju.

Orla Jožeta, mesarja v Trbovljah, pri katerem so našli 13 avtomobilskih gum in večjo količino bakrene žice, so obsodili na zaplenbo avtomobila in vseh gum ter na 10.000 din denarne kazni.

Notranje ministrstvo je odredilo da civilne osebe ne smejo nositi vojaških oznak (opasa-peterokraka k zvezda). Pač pa smejo civilne osebe nositi peterokrako zvezdo kot znak na plašču. Navedene znake je treba odstraniti v roku 15 dni.

Dr. Metod Mikšič je za »Slov. poročevalca« napisal članek pod naslovom: »Dokaj dni naj živijo vsi, kar nas dobrih je ljudi«. Prihod osvobodilne vojske primerja s prihodom Kristusova v Jeruzalem, kjer mu je ljudstvo poginjalo pot s cvetjem in mu klicalo hozoana. Vendar je to ljudstvo svojega Boga kasneje izdalo in ga krizalo. Tudi vsa Ljubljana je ob prihodu osvobodilne vojske pela hozoano. Če nečemu biti najvišji, moramo priznati, da danes ni več tako, da je domovina ostala ista in tudi voditelji se niso spremenili. Temu so krivi leti preloženosti ljudi, ki na ves glas poudarjajo, da predstavljajo ljudstvo in da je njihov glas — »glas ljudstva«.

Članek zaključuje, da danes ni še vse tako, kot bi moralo biti in da zato še ni vse prav, ker akukajo vladati ljudske množice, skupine tistih nepoštenih ljudi, ki lezejo na čelo kot gobe po dežju in ki so se vihotili v najrazličnejše odbojne in organizacije in ki v svoji nevednosti in sovratstvu do bližnjega neprečno poudarjajo, da so »stari partizani«, ali da so »aktivisti od enainštiridesetega« in podobno.

V Trbovljah so obsodili trgovca Podlesnika Maksa, ki je prikril okoli 400 m blaga, na 6 mesecev odvzema svobode s prisilnim delom, na 2 leti odvzema svobode s prisilnim delom ter inž. Knopa Vojislava na 6 mesecev prisilnega dela. Izrekli so tudi zaplenbo vse imovine, ki je last pravne osebe »Jugobruna« in zaplenbo vse imovine obsojencev.

V okrožnem mestu Ljubljani so izdali naredbo, po kateri morajo vsi rejci pravičev najkrajše v treh dneh prijaviti pristojnim ljudskim odborom vsako spremembo o stanju pravičev.

Na Kočevskem tili že zelo mraz. Najprej so razdelili 67 ha zemlje, ki je bila last veleposesnice Olge Mikoševce, in sicer med 63 agrarnih interesentov iz Petanjcev. Nato so razdelili veleposesstvo gospe Batiani v Skakoveh. Vaak interesent je dobil od 2 do 4 orle zemlje; med 71 agrarnih interesentov so razdelili okoli 80 ha travnikov in njiv. V Dolicih so med 30 interesentov razdelili zemljo veleposesnika Ferdinanda Hartnerja. V Matjaževcih pa so delili zemljo veleposesnice Hermine Anderovce. »Jugoslovska pravica« javlja, da so 22 agrarnih interesentov obsodili z zemljo.

Slovenske kraje so razdelili v dva draginska razreda, in sicer tako, da pridejo v prvi draginski razred Javornik-Jesenice, Kranj, Ljubljana, Maribor, Trbovlje in Celje. Vsi ostali kraji ljudske republike Slovenije pa pridejo v drugi draginski razred.

V Starem trgu so imeli zaključni sestanek vseh agrarnih. Na sestanku ki mu je prisostvovala velika množica, delila konstatja in zahtevke iz Ljubljane, so dokončno silišili, komu bodo dodelili zemljo in da bodo dokončno razsodili vse veleposedstva »Tovara Karla, Kežiča Lovdika, graščine iz Koc vas, Tolčeva, Sreznika, Zagarja in cerkvenih posesti. Predsedem so upoštevali hlapce, ki so dedali na razpisne zemlji in ki so sodelovali v osvobodilnem boju.

Orla Jožeta, mesarja v Trbovljah, pri katerem so našli 13 avtomobilskih gum in večjo količino bakrene žice, so obsodili na zaplenbo avtomobila in vseh gum ter na 10.000 din denarne kazni.</